

Inspraakbijdrage Peter Derkx, Oordeelsvormende vergadering gemeenteraad West Betuwe, 8 februari 2022

Ik ben Peter Derkx en woon in Geldermalsen. Dank voor de mogelijkheid mijn mening kenbaar te maken over de Omgevingsvisie West Betuwe zoals die nu voorligt.

In de Omgevingsvisie (pp. 52-54) staat de ambitie om **dé** fruitgemeente van Nederland te zijn en te blijven. Daar staat ook dat de gemeente inzet 'op nieuwe teeltsystemen om de fruitproductie te verduurzamen en kwaliteit te borgen'. Prima ambities. Ik ben blij met de toevoeging in de nieuwste versie dat 'de gezondheid van onze inwoners' iets is om rekening mee te houden en met de toevoeging van een passage over de 'spuitzone'. Maar n.a.v. die passage wil ik nog iets opmerken.

Er staat (ik citeer): 'Op basis van jurisprudentie streven wij momenteel naar een afstand van 50 meter tussen (fruit)boomgaarden en gevoelige bestemmingen. (...) Als deze afstand op een veilige wijze kan worden verkleind, maken wij daar graag gebruik van' (citaat sluiten). De wens en de verwachting dat die afstand verkleind zou kunnen worden, gaat in tegen de maatschappelijke ontwikkeling. Bij de bloembollenteelt in Drenthe is al voorgesteld om een minimale afstand van 100 meter te hanteren.

Maar belangrijker is, dat er steeds meer aanwijzingen komen dat chemische bestrijdingsmiddelen mede oorzaak zijn van ernstige gezondheidsproblemen, bij fruitteelers zelf, hun werknemers, hun gezinsleden en omwonenden. Het gaat dan onder meer om de ziekte van Parkinson, stoornissen in de hersenontwikkeling van ongeboren en jonge kinderen en om hartritmestoornissen. (Ik ben geneigd hier aan de maatschappelijke ontwikkeling rond roken te denken.) De procedure die het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) hanteert is gebrekkig volgens het rapport van de Gezondheidsraad van 29 juni 2020. Er wordt geen rekening gehouden met risico's op langere termijn en ook niet met risico's ten gevolge van stapeling van verschillende middelen. Belangrijker dan spuitzones is, dat er zo weinig mogelijk chemische bestrijdingsmiddelen worden gebruikt. Als gebruik onvermijdelijk is, zou gekozen moeten worden voor de variant met de laagste acute toxiciteit. Er lijken ook nieuwe technische mogelijkheden aan te komen om heel precies en gericht te spuiten in plaats van ongericht hele boomgaarden te behandelen. Hopelijk kan de nieuwe Fruit Tech Campus hier iets betekenen. Hans Keuken, bestuurslid van Greenport Gelderland, merkte op 16 december 2019 op: 'Zowel maatschappelijke ontwikkelingen als markteisen vragen om lagere MRL's (maximale residulimieten) voor fruit. (...) Misschien moeten we wel af van het volmaakt ogende fruit en meer streven naar een nog gezonder product'.

In de Nota van zienswijzen staat op p. 15 rechtsonder dat de gemeente geen extra lokale druk op de fruitsector wenst uit te oefenen om te verduurzamen. Dat acht ik een verkeerde keuze die op de langere termijn ook in het nadeel is van de fruitsector zelf. Als West Betuwe **dé** fruitgemeente van Nederland wil zijn en blijven, zullen onze fruitteelers en de gemeente zich moeten onderscheiden door fruit dat gezonder is.

Literatuur waar naar verwezen wordt:

- Boomgaard van de toekomst, Project 2019-2020 – Fruitpact

<https://www.fruitpact.nl/projecten/2016+-+2020/project+boomgaard+van+de+toekomst>

- Gezondheidsraad (2020) *Vervolgadvies gewasbescherming en omwonenden.*

Gezondheidsraad: publicatienr. 2020/10.